

Agnieszka Wójcik-Mazur

Politechnika Częstochowska

ANALIZA SYSTEMU BANKOWEGO W KONTEKŚCIE WZROSTU GOSPODARCZEGO W POLSCE

Streszczenie: Podstawowym elementem każdego systemu finansowego we współczesnej gospodarce rynkowej jest sektor bankowy. Jego oddziaływanie na podmioty sfery realnej poprzez - w szczególności - proces kreowania pieniądza stymuluje lub ogranicza wzrost gospodarczy. W artykule poddano ocenie poziom rozwoju polskiego systemu bankowego, szacując aktywa tego systemu w odniesieniu do PKB. Ponadto podjęto próbę identyfikacji zależności między potencjałem systemu bankowego a wzrostem gospodarczym. W tym celu wykorzystano jednorównaniowy, dynamiczny model ekonometryczny, zbudowany z wykorzystaniem danych rocznych z lat 1997-2009.

Słowa kluczowe: system bankowy, wzrost gospodarczy.

1. Wstęp

System finansowy odgrywa niezwykle istotną rolę w rozwoju gospodarczym poszczególnych krajów. Decyduje bowiem bardzo często o poziomie wzrostu gospodarczego lub przyczynia się do jego całkowitego zahamowania. W praktyce gospodarczej ukształtowały się dwa klasyczne modele systemów finansowych, z których jeden oparty jest na systemie bankowym, natomiast dla drugiego podstawą są rynki kapitałowe. Niezależnie od przyjętego modelu, działalność banków w zakresie operacji aktywnych w znacznym stopniu oddziałuje na poziom wzrostu gospodarczego i relacja ta jest współzależna.

2. Znaczenie sektora bankowego w systemie finansowym

W procesie rozwoju cywilizacyjnego społeczeństwa, zaspokajając swoje potrzeby, wykreowały wiele dziedzin działalności, w tym systemy finansowe. Cechą wyróżniającą ten system jest mechanizm współtworzenia i przepływu strumieni pieniężnych między niefinansowymi podmiotami ekonomicznymi. Należą do nich: przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe prowadzące gospodarkę finansowo-pięniężną, które gromadzą i wydają środki pieniężne, lokują ich nadwyżki lub poszukują kapitału¹.

---

¹ B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, *System finansowy w Polsce*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008, s. 23.

Dobrze rozwinięty i sprawnie funkcjonujący system finansowy umożliwia efektywny przebieg konsumpcji gospodarstw domowych i właściwą alokację kapitału w wymiarze fizycznym w celu jego efektywnego zastosowania w procesie gospodarowania². Ekonomiczne funkcje systemu finansowego od najwcześniejszych lat realizowane były niemal wyłącznie przez banki. Obecnie funkcje realizowane poprzez banki uległy istotnemu rozszerzeniu.

Szczególna funkcja systemu bankowego przejawia się w realizowanych zadaniach, wynikających z polityki społeczno-gospodarczej kraju. Funkcję tę można przedstawić w formie czterech zasadniczych kwestii, dotyczących³:

- kształtowania emisji kredytu i pieniądza jako jednego z głównych elementów decydujących o sprawnym funkcjonowaniu gospodarki,
- akumulacji środków finansowych oraz wpływu na ich efektywne wykorzystanie,
- kredytowania działalności gospodarczej, a także promocji różnego rodzaju inicjatyw gospodarczych,
- określenia zasad organizacji rozliczeń gotówkowych i bezgotówkowych, realizowanych za pośrednictwem banków.

W pewnym uproszczeniu można stwierdzić, że banki pełnią w gospodarce trzy zasadnicze funkcje⁴:

- koncentracji kapitałów,
- transformacji pieniądza w czasie,
- realizacji rozliczeń finansowych.

Funkcja koncentracji kapitałów dotyczy przekształcania drobnych oszczędności, pochodzących z wielu gospodarstw domowych, w wielkie inwestycje, których wartość wielokrotnie przekracza możliwości finansowe przeciętnego pojedynczego depozytariusza. W ten sposób funkcja ta umożliwia podejmowanie przedsięwzięć gospodarczych o strategicznym znaczeniu dla gospodarki⁵.

Drugą z podstawowych funkcji banków jest transformacja pieniądza w czasie. Funkcja ta polega na wykorzystywaniu przez bank zgromadzonych środków pieniężnych w formie krótkoterminowych lokat i depozytów do realizacji inwestycji długoterminowych, w tym zwłaszcza operacji kredytowych. Następuje więc transformacja pieniądza w czasie przez co bank, w istotny sposób oddziałuje na rozwój gospodarczy. Transformacja pieniądza w czasie oraz koncentracja kapitałów pozwalają bankom na rozwijanie akcji kredytowej, która bez tych funkcji miałaby znacznie mniejsze rozmiary⁶.

² X. Freixas, J. Rochet, *Mikroekonomia bankowa*, CeDeWu, Warszawa 2007, s. 20.

³ J. Grzywacz, *Podstawy bankowości – system bankowy, kredyty i rozliczenia, ryzyko i ocena banku, marketing*, wyd. II rozszerzone i zaktualizowane, Wyd. Difin, Warszawa 2006, s. 37.

⁴ Z. Dobosiewicz, K. Marton-Gadoś, *Podstawy bankowości*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 34.

⁵ A. Dmowski, *Depozyty w polskim systemie bankowym*, [w:] *Podstawy finansów i bankowości*, red. A. Dmowski, J. Sarnowski, D. Prokopowicz, Wyd. Difin, Warszawa 2005, s. 172.

⁶ Z. Dobosiewicz, *Wprowadzenie do finansów i bankowości*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2009, s. 136.

Istotną funkcją banków w gospodarce jest także funkcja rozliczeniowa. Umożliwia ona przeprowadzanie rozliczeń finansowych między różnymi podmiotami gospodarczymi. W ramach tej funkcji przepływ środków pieniężnych realizowany jest w stosunkowo krótkim czasie. Z punktu widzenia gospodarki realizacja tych rozliczeń finansowych ma fundamentalne znaczenie.

Należy podkreślić, że rosnąca konkurencja i procesy globalizacji, w szczególności rynków finansowych, zmusiła banki do wykorzystania i zastosowania technik związanych z zarządzaniem ryzykiem i operacjami pozabilansowymi, co rozszerzyło istotnie działalność banków komercyjnych.

Z tego też powodu do celów stawianych przed systemami bankowymi zalicza się⁷:

- utrwalenie stabilności poszczególnych elementów systemu bankowego,
- realizację podstawowych funkcji,
- podtrzymywanie zaufania inwestorów, deponentów i wierzycieli do systemu bankowego,
- gromadzenie i alokację oszczędności oraz zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu płatności i rozliczeń.

Z pełnionych przez banki w gospodarce rynkowej funkcji wynika, że odgrywają one zasadniczą rolę w alokacji kapitału, dywersyfikacji ryzyka, a w szczególności wzroście gospodarczego. Istotne jest, że słabo rozwinięte gospodarki z niskim poziomem pośrednictwa finansowego i nie płynnym rynkiem finansowym nie są w stanie efektywnie wykorzystać oszczędności.

Sektory bankowe w poszczególnych krajach w związku ze specyficznym charakterem systemu finansowego znacząco różnią się, wykazując tym samym swoją specyfikę⁸. W poszczególnych gospodarkach narodowych wykształciły się modele systemu finansowego determinowane oddziaływaniem sektora bankowego. W literaturze przedmiotu wyodrębnia się dwa klasyczne modele systemu finansowego identyfikujące system oparty na rynku papierów wartościowych (model anglosaski) oraz system bankowo-zorientowany (niemiecko-japoński)⁹. Model anglosaski oparty na funkcjonowaniu rynku papierów wartościowych sprzyja uniezależnianiu się wielkich korporacji globalnych od banków. Banki w tym modelu realizują głównie funkcje płatnicze i pośredniczące, natomiast źródłem kapitałów jest rynek kapitałowy i realizowana za jego pośrednictwem emisja papierów wartościowych. Banki mają zatem charakter specjalny, a ich działalność jest zawężona do pewnych obszarów usług, obejmujących w szczególności usługi bankowości inwestycyjnej lub detalicznej. W związku z tym do zalet tego modelu zalicza się istotną rolę, jaką pełnią rynki finansowe, w tym w szczególności akcji oraz obligacji przedsiębiorstw, sprzyjanie działaniu inwestorów oraz naturalny rozwój innowacji finansowych. Jednakże tym samym finansowanie działalności podmiotów gospodarczych oparte jest na ano-

⁷ H. Żukowska, *Stabilność i czynniki destabilizujące system bankowy. Przykład Rosji po 1990 roku*, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2007, s. 84.

⁸ S. Heffernan, *Nowoczesna bankowość*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 19.

⁹ M. Marcinkowska, *Ocena działalności instytucji finansowych*, Wyd. Difin, Warszawa 2007, s. 29.

nimowych rynkach kapitałowych, co stanowi pewną wadę tego modelu. Wiąza się z tym zjawiskiem częste zmiany partnerów ekonomicznych, co osłabia długoterminową perspektywę w procesie decyzyjnym oraz wzmacnia formalizację transakcji ekonomicznych¹⁰.

System bankowy odgrywa centralną rolę w modelu niemiecko-japońskim. Banki zaspokajają potrzeby w zakresie finansowania zarówno krótko-, jak i długoterminowych podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw domowych. Ponadto istnieją silne powiązania kapitałowe między bankami a korporacjami, a banki wykonują kompleksowe usługi finansowe, stając się jednostkami uniwersalnymi. Z tego też powodu uznaje się, iż finansowanie podmiotów gospodarczych na podstawie indywidualnych umów kredytowych jest niewątpliwym atutem tego typu systemów i stymuluje powstawanie silnych banków uniwersalnych.

Analizując specyfikę modelu finansowego Stanów Zjednoczonych i Niemiec, można zaakcentować badania zrealizowane przez Allena i Gale¹¹. Podkreślają oni, że innowacyjne instrumenty finansowe przyczyniają się do wzrostu efektywności gospodarowania, co jest wynikiem w szczególności zabezpieczenia się przed ryzykiem finansowym. Jednocześnie istnienie pośredników finansowych łagodzi wstrząsy związane z poziomem konsumpcji. Stąd też niemiecki system finansowy oparty na systemie bankowym pozwala na efektywniejszą międzyokresową dywersyfikację ryzyka. Ponadto banki w tym systemie w większym stopniu ograniczają zmienność dochodów uzyskiwanych przez inwestorów z ich inwestycji. Należy podkreślić, że niezależnie od przyjętego modelu systemu finansowego prawidłowe funkcjonowanie systemu bankowego warunkuje poprawność funkcjonowania i oddziałuje na rozwój gospodarczy.

3. Znaczenie systemu bankowego w polskim systemie finansowym

System bankowy obejmuje całokształt instytucji bankowych, a także normy określające wzajemne powiązania i stosunki z otoczeniem¹². Składa się z elementów o określonych właściwościach i określonych relacjach między tymi instytucjami. W jego skład wchodzi zatem banki, regulacje prawne stanowiące prawo bankowe oraz instytucje nadzorcze¹³.

System bankowy w ogólnym zarysie przedstawia kompleks instytucji bankowych oraz normy wzajemnych powiązań między nimi oraz otoczeniem zewnętrznym¹⁴. Charakteryzuje się dwustopniowym modelem, w którym występuje bank centralny posiadający wyłączne prawo i możliwość emitowania pieniądza będącego prawnym środkiem płatniczym oraz banki komercyjne prowadzące własną działal-

¹⁰ W. Jaworski, Z. Zawadzka, *Bankowość*, Poltext, Warszawa 2005, s. 30-31.

¹¹ F. Allen, D. Gale, *A welfare comparison of intermediaries in Germany and the US*, „European Economic Review” 2000, no. 39 (2), s. 179-209.

¹² W.L. Jaworski, *Współczesny bank*, Wyd. Poltex, Warszawa 2000, s. 17.

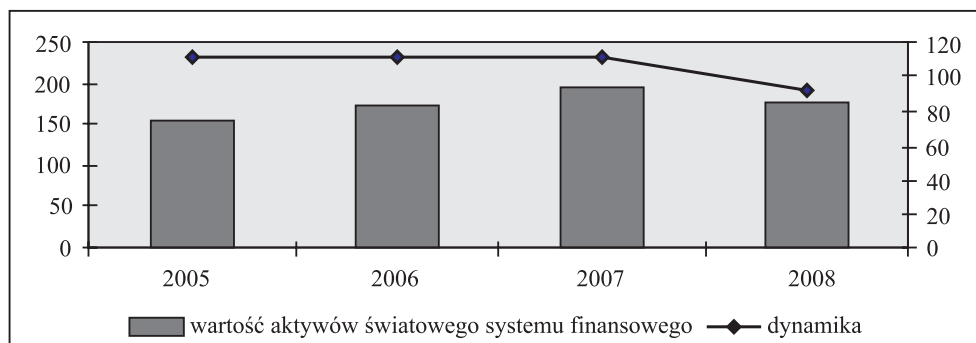
¹³ W. Baka, *Systemy bankowe państw europejskich*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 16.

¹⁴ W.L. Jaworski, *System bankowy – podstawowe problemy*, [w:] *Współczesny bank*, red. W.L. Jaworski, Wyd. Poltext, Warszawa 2001, s. 17.

ność bankową opartą na ustawie o prawie bankowym. Banki wykorzystują w swojej działalności instrumenty finansowe, pozwalające na wykonywanie określonych czynności i oferowanie produktów, zgodnie z przyjętymi zasadami¹⁵. System bankowy współtworzą również inne organizacje i instytucje, do których można zaliczyć między innymi: izby rozliczeniowe, fundusze gwarantowania depozytów czy też centralne organy kontrolne¹⁶.

Rozwój systemów bankowych jest w bardzo znaczącym stopniu determinowany sytuacją makrootoczenia. We współczesnym procesie gospodarowania pojawiają się silne negatywne konsekwencje globalizacji, definiowane w literaturze jako tzw. efekt domina, który traktowany jest jako możliwość transferu kryzysu z jednego obszaru gospodarczego na inne, a w konsekwencji prowadzącego do obniżenia wzrostu gospodarczego albo nawet globalnej recesji. Koniec pierwszej dekady XXI wieku wywpuścił wszystkie negatywne skutki globalizacji i stał się początkiem bardzo głębokiego kryzysu w gospodarce światowej.

Obecny kryzys finansowy i światowa recesja w sposób gwałtowny zatrzymały bardzo silny, niemal 3-dekadowy, rozwój rynków finansowych. Należy podkreślić, że w ciągu niemal 8 dekad XX wieku aktywa finansowe światowego systemu rosły w podobnym tempie, jak PKB. Sytuacja znacznie się zmieniła z początkiem lat 80. Od tego okresu niemal we wszystkich krajach wysoko rozwiniętych globalna wartość finansowych aktywów zwiększa się znacznie silniej niż wzrost PKB. W 2007 r. łączna wartość finansowych aktywów światowych osiągnęła poziom 194 bln \$, co stanowiło tym samym wartość 343% w relacji do światowego produktu krajowego. Obecny kryzys finansowy zatrzymał ten proces. Dane przedstawione na rysunku 1 jednoznacznie wskazują, że tempo wzrostu światowych aktywów finansowych zostało zahamowane.

Rys. 1. Kształtowanie się aktywów światowego systemu finansowego (w bln \$) oraz ich dynamika w latach 2005-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.

¹⁵ B. Pietrzak: *System bankowy*, [w:] B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, wyd. cyt., s. 69.

¹⁶ B. Wojsznis, S. Ignatiuk, *Bankowość zagadnienia podstawowe*, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok 2003, s. 12-13.

Globalna wartość aktywów światowego systemu finansowego zmniejszyła się w 2008 r. o rekordowy poziom 16 bln \$ w stosunku do roku ubiegłego, co przełożyło się na spadek ich wartości aż o ponad 8%. Należy podkreślić, że tempo spadku tych aktywów w wielu krajach było różnorodne. W krajach wysokorozwiniętych w 2008 roku spadek aktywów finansowych był zbliżony do średniego tempa na świecie. W USA spadek ten wynosił 5,5 bln \$ (9%), w strefie euro 1,7 bln euro (tj. około 4%) w Japonii 2,4 bln \$ (8%).

Udział aktywów polskiego sektora bankowego: banków komercyjnych, instytucji kredytowych oraz banków spółdzielczych w aktywach systemu finansowego, ilustruje tabela 1. Z analizy jej danych wynika, że w latach 2003-2009 sektor bankowy był dominującym elementem systemu finansowego. Jego udział w latach 2003-2005 przekraczał poziom 70% sumy aktywów systemu finansowego. W roku 2006-2007 nieznacznie się zmniejszył, co było spowodowane, jak się wydaje, wysokim zainteresowaniem inwestorów rynkami kapitałowymi. W roku 2008 efekty kryzysu światowego spowodowały spadek zaufania do rynków kapitałowych i wycofanie części oszczędności do sektora bankowego. Zjawisko to potwierdza również znacznie silniejsza dynamika aktywów sektora bankowego (131%) w tym roku wobec aktywów systemu finansowego (116%). Należy podkreślić, że pomimo niepewnej sytuacji na rynkach światowych zarówno aktywa polskiego systemu finansowego, jak i bankowego w latach 2003-2009 zwiększały się. Tempo wzrostu aktywów systemu finansowego zostało zahamowane w 2007 r., natomiast dynamika wzrostu aktywów sektora bankowego dopiero w 2009.

Tabela 1. Dynamika aktywów systemu finansowego i bankowego w Polsce w latach 2003-2009 (w mld PLN)

Lata / dynamika	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aktywa systemu finansowego łącznie	640,0	726,3	836,0	1023,0	1212,6	1407,0	1492,1
Dynamika (rok poprzedni = 100)	109,6	113,5	115,1	122,4	118,5	116,0	106,0
Aktywa systemu bankowego	489,0	538,5	586,5	681,8	792,8	1039,1	1059,6
Dynamika (rok poprzedni = 100)	104,8	110,1	108,9	116,2	116,3	131,1	102,0
Udział sytemu bankowego w systemie finansowym (w%)	76,4	74,1	70,2	66,6	65,4	73,9	71,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.

Analizując rozwój polskiego systemu bankowego, należy poddać ocenie relację aktywów systemu bankowego w odniesieniu do PKB. Ponadto taką analizę można wzbogacić, oceniając wielkość udzielonych kredytów przez sektor bankowy oraz przyjętych wkładów w relacji do PKB. Dane takie zaprezentowano w tabeli 2.

Z analizy danych tabeli 2 wynika, że polski system bankowy jest stosunkowo słabo rozwinięty zarówno na tle krajów Europy Środkowo-Wschodniej, jak i strefy euro. Udział aktywów w globalnym produkcie krajowym brutto jest znacznie niższy

Tabela 2. Relacja aktywów systemu bankowego, kredytów oraz depozytów do PKB w wybranych krajach oraz strefie euro w latach 2006-2008

Kraj/Rok	Aktywa/PKB			Kredyty/PKB			Depozyty/PKB		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Polska	64,3	67,6	81,6	30,5	36,3	46,6	35,4	35,6	38,8
Czechy	97,5	105,4	109,1	43,2	50,3	55,2	60,0	62,8	62,1
Węgry	87,3	95,7	109,6	43	47,5	54,5	35,2	34,4	36,4
Strefa euro	306,6	330,6	345,9	99,5	103,4	105,6	69,8	72,5	74,7

Kredyty obejmują finansowanie sektora niefinansowego w walucie krajowej i obcej. Depozyty są wkładami pochodzącymi również od sektora niefinansowego, zarówno w walucie krajowej, jak i obcej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.

niż w takich krajach, jak Czechy czy Węgry. W 2008 r. wynosił zaledwie 81,6%, podczas gdy w strefie euro aż 345%. Podobną relację zauważa się w udziale poziomu kredytowania podmiotów niefinansowych w odniesieniu do globalnej wartości PKB. Mimo że ich tempo wzrostu było wysokie, to nadal poziom wskaźnika jest znacznie niższy niż w krajach regionu, a także strefy euro. Oceniając wartość depozytów w stosunku do krajowego PKB, należy zaakcentować, iż w Polsce oraz na Węgrzech wartość tego wskaźnika kształtuje się na podobnym poziomie.

Z przedstawionych danych wynika, że poziom wskaźników określających stopień rozwoju systemu bankowego w latach 2006-2008 istotnie się zwiększał zarówno w krajach Europy Środkowej, jak i w strefie euro. Należy podkreślić, że pomimo odczuwalnego już kryzysu w roku 2008, w szczególności w strefie euro, zarówno poziom aktywów systemu finansowego, jak i kredytów oraz depozytów w relacji do PKB nieznacznie się zwiększył. Tylko w Czechach w tym samym roku zahamowane zostało tempo wzrostu depozytów do PKB.

4. System bankowy a wzrost gospodarczy w Polsce

System bankowy, jak już wcześniej wspomniano, w sposób zasadniczy oddziałuje na podmioty sfery realnej i tym samym na poziom i tempo wzrostu gospodarczego. W tej części artykułu podjęto próbę konstrukcji modelu ekonometrycznego i weryfikacji wyników jego estymacji. Model ten identyfikuje zależności pomiędzy rozwojem systemu bankowego w Polsce a wzrostem gospodarczym¹⁷. Estymację modelu przeprowadzono w oparciu o próbę roczną z lat 1997-2008. O ile wykorzystanie w podobnych badaniach jedynie współczynników korelacji wskazuje na zależności

¹⁷ Konstrukcję tego modelu oparto na równaniu stochastycznym, będącym częścią modelu dynamicznego o równaniach współzależnych przedstawionych w pracy: W. Dębski, I. Bujnowicz, *Model współzależności rozwoju systemu finansowego i wzrostu gospodarczego w Polsce*, Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytet Szczeciński 2008, s. 9-19.

w oderwaniu często od rzeczywistości gospodarczej (innych czynników), o tyle ujęcie dynamiczne, prezentowane w niniejszym modelu, umożliwia wnioskowanie w zakresie zależności w dłuższym okresie.

W modelu tym zdefiniowano wartość udzielanych kredytów (KRED) poprzez poziom produktu krajowego brutto oraz wielkość kredytów udzielonych w okresie poprzedzającym. Przedstawione równanie identyfikuje oddziaływanie wzrostu gospodarczego na poziom aktywów systemu bankowego. Wyniki estymacji przy tak zdefiniowanej relacji są następujące:

$$\ln(\text{KRED}_t) = -1,639 + 1,128 \ln(\text{PKB}_t) + 0,677 \ln(\text{KRED}_{t-1})$$

(t)   (1,798)   (2,024)   (3,762) $R^2 = 0,966$

Równanie to wskazuje, że współczynnik krótkookresowej elastyczności działalności kredytowej banków komercyjnych względem wytworzonego produktu krajowego brutto wynosi 1,13, a współczynnik elastyczności długookresowej aż 3,49. Oznacza to, że działalność systemu bankowego w zakresie akcji kredytowej w istotny sposób jest związana z poziomem generowanego w Polsce produktu krajowego brutto zarówno w ujęciu krótkoterminowym, jak i (tu znacznie silniej) długoterminowym. W polskiej literaturze przedmiotu model ten został zweryfikowany na przykładzie polskiego systemu bankowego w oparciu o próbę roczną z lat 1994-2005. Należy podkreślić, że w stosunku do tych badań w okresie 1997-2008 odnotowano silniejszy wzrost oddziaływania działalności kredytowej na PKB, a oddziaływanie autoregresyjne jest dużo wyraźniejsze niż we wcześniej wspomnianym modelu.

Równanie stochastyczne zostało poddane estymacji klasyczną metodą najmniejszych kwadratów. Zaprezentowane wyniki badań charakteryzowały się poprawnością merytoryczną, statystyczną istotnością parametrów oraz brakiem autokorelacji składnika losowego. Należy podkreślić, że zweryfikowany model wyraźnie wskazuje, iż poziom wzrostu gospodarczego oddziałuje na system bankowy, a zakładając istniejące w gospodarce sprzężenia zwrotne rozwój systemu bankowego stymuluje wzrost gospodarczy.

5. Podsumowanie

Z przeprowadzonej analizy wynika, że poziom rozwoju polskiego systemu finansowego na tle krajów strefy euro jest znacznie niższy. Istotne jest, że podstawą polskiego systemu finansowego nadal pozostaje sektor bankowy, który stanowi niemal dwie trzecie aktywów polskiego systemu finansowego. Należy podkreślić, że pomimo niepewnej sytuacji na rynkach światowych aktywa polskiego systemu finansowego w latach 2006-2009 zachowały trend rosnący, choć tempo wzrostu zostało zahamowane. Poziom rozwoju polskiego systemu bankowego na tle krajów strefy euro oraz Europy Środkowo-Wschodniej, mierzony w odniesieniu do poziomu PKB, jest znacznie niższy. Przeprowadzona estymacja modelu ekonometrycznego dla rocznej próby z lat 1997-2009 wykazała zależność zarówno krótkookresową, jak i długookresową pomiędzy działalnością kredytową polskiego systemu bankowego a globalnym wzrostem gospodarczym.

Literatura

- Allen F., Gale D., *A welfare comparison of intermediaries in Germany and the US*, „European Economic Review” 2000, no. 39 (2).
- Baka W., *Systemy bankowe państw europejskich*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Dębski W., Bujnowicz I., *Model współzależności rozwoju systemu finansowego i wzrostu gospodarczego w Polsce*, Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2008.
- Dmowski A., *Depozyty w polskim systemie bankowym*, [w:] *Podstawy finansów i bankowości*, red. A. Dmowski, J. Sarnowski, D. Prokopowicz, Wyd. Difin, Warszawa 2005.
- Dobosiewicz Z., Marton-Gadoś K., *Podstawy bankowości*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Dobosiewicz Z., *Wprowadzenie do finansów i bankowości*, wyd. III, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Freixas X., Rochet J., *Mikroekonomia bankowa*, CeDeWu, Warszawa 2007.
- Grzywacz J., *Podstawy bankowości – system bankowy, kredyty i rozliczenia, ryzyko i ocena banku, marketing*, wyd. II rozszerzone i zaktualizowane, Wyd. Difin, Warszawa 2006.
- Heffernan S., *Nowoczesna bankowość*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Jaworski W., Zawadzka Z., *Bankowość*, Poltext, Warszawa 2005.
- Jaworski W., *System bankowy – podstawowe problemy*, [w:] *Współczesny bank*, red. W. Jaworski, Wyd. Poltext, Warszawa 2001.
- Jaworski W. (red.), *Współczesny bank*, Wydawnictwo Poltex, Warszawa 2000.
- Marcinkowska M., *Ocena działalności instytucji finansowych*, Wyd. Difin, Warszawa 2007.
- Pietrzak B., Polański Z., Woźniak B., *System finansowy w Polsce*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- Wojsznis B., Ignatiuk S., *Bankowość zagadnienia podstawowe*, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok 2003.
- Żukowska H., *Stabilność i czynniki destabilizujące system bankowy. Przykład Rosji po 1990 roku*, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2007.

ANALYSIS OF THE BANKING SYSTEM IN THE CONTEXT OF THE ECONOMIC GROWTH IN POLAND

Summary: The basic component of any financial system in today's market economy is the banking sector. Its impact on the real sphere entities, in particular through the process of money creation, stimulates or restricts the economic growth. The article assesses the level of development of the Polish banking system by analyzing the relationship of this system assets to GDP. Moreover, an econometric model and the results of its estimation for the annual attempt from the years 1997-2009, which was an attempt to identify the relationship between the banking system and economic growth, are presented.